

Nr 532

Av herr Staxäng m. fl., om översyn av förordningen om sjömansskatt.

Den av riksdagen år 1958 genomförda sjömansskatten hälsades av berörda parter med stor tillfredsställelse, enär därigenom tillskapades ett system ägnat att lösa de speciella problem på beskattningens område som föreligger för ombordanställda. Redan under den korta tid sjömansskatteförordningen varit i tillämpning har det emellertid visat sig, att en del praktiska svårigheter uppkommit vilka det torde vara angeläget att så snart som möjligt söka klara upp. Vi vill härnedan ta upp en del sådana spörsmål och föreslå att dessa blir föremål för närmare utredning och överväganden.

Den uppdelning i närfart och fjärrfart som förekommer i förordningen har visat sig orsaka svårigheter för båda parterna på arbetsmarknaden. För redarna har uppkommit svårigheter att bemanna fartyg, som går i närfart, åtminstone med svenskt sjöfolk. De ombordanställda har många gånger kommit att få en skatt som icke stått i rimlig proportion till inkomsten. Anledningen härtill är bl. a. den korta tjänstgöringstid per år som här kan förekomma. Det har också visat sig vara svårigheter att avgöra, huruvida ett fartyg som sysselsättes i omväxlande när- och fjärrfart under beskattningsåret skall hänföras till den ena eller andra kategorien. Vi ifrågasätter om det icke vore lämpligare att tillämpa endast en sjömansskattetabell — den som gäller för fjärrfart — för alla fartyg utom för dem som går på *inre* fart, sådant detta begrepp definierats i anvisningarna till 1 §.

För sjöman som är inskriven på svenskt sjömanshus men bosatt i land där i huvudsak indirekt beskattning tillämpas uppkommer ogynnsamma följder av den nuvarande utformningen av beskattningsreglerna. Dessa skattskyldiga kan nämligen icke såsom i anvisningarna till 7 § är stadgat med intyg styrka att de är skattskyldiga i annat land för *inkomsten*. Vi ifrågasätter om icke sådan sjöman lämpligen borde beskattas enligt 9 §, alltså efter 15 % av den beskattningsbara inkomsten.

Betydande orättvisor uppkommer för sådana ombordanställda som i samband med lön får ut vissa engångsbelopp. Vid avmönstring erhåller ombordanställd ej endast semesterersättning utan även ersättning för s. k. vederlag, d. v. s. ett kontantbelopp avsett att utgöra kompensation för sön- och helgdagar till sjöss under den förflutna tjänstgöringstiden. Genom att sådan ersättning vid beskattningen lägges till månadslönen — såvitt den icke överstiger senast uppbyren månadsinkomst — får den anställde ofta betala skatt efter en högre progression än som motsvarar hans verkliga årsinkomst. Det är angeläget att en ändring här kommer till stånd. Ersättning

för semester och vederlag borde beskattas på grundval av det antal dagar det rör sig om. Även andra utbetalade engångsbelopp, exempelvis gratifikation, s. k. merlön till befälhavare och maskinchef samt bärarglön, kan föranleda en för hög, icke avsedd progression.

I princip samma förhållanden gäller beträffande elever vid sjöbefälsskolor som under ferierna tar anställning å fartyg liksom annan skolungdom som under någon månad på somrarna tar tillfällig anställning ombord. Tidigare kunde sådan tillfälligt anställd personal genom hänvändelse till skattemyndigheterna på förhand erhålla besked om att preliminär skatt antingen icke alls eller i vart fall med mycket ringa belopp skulle dragas från lönen. I det övervägande antalet fall kunde man räkna med att årsinkomsten skulle bli så låg att någon beskattning inte skulle uppkomma. Avsikten har självfallet inte varit att här åstadkomma ändrade förhållanden. Möjligheter till jämkning i fall som här är fråga om bör tillskapas.

Enligt förordningen skall sjömansskatt erläggas av envar som är anställd i »redarens» tjänst ombord på svenskt handelsfartyg. På grund av denna formulering blir sjömansskatteförordningen icke möjlig att tillämpa på exempelvis befälsperson som för att företräda rederiets intresse såsom s. k. supercargo medföljer av rederiet tidsbefraktat fartyg. Ej heller kan alltid maskinbefäl som tjänstgör som s. k. garantimaskinist beskattas enligt denna förordning. Det förefaller oss rimligt att sådana ombordanställda som här är fråga om jämställas med övriga ombordanställda.

Slutligen vill vi framhålla att ett enklare redovisningsförfarande när det gäller inbetalning och redovisning av innehållen sjömansskatt torde böra komma till stånd liksom en förlängning av den respittid redaren har för inbetalning av skatten.

För att närmare överväga de spörsmål som här berörts och andra som under sjömansskatteförordningens tillämpning visat sig aktuella synes enligt vår mening en utredning böra tillsättas. Det är angeläget att representanter för såväl olika kategorier ombordanställda som redarna där blir företrädda. Det synes oss angeläget att utredningen bedriver sitt arbete i sådan takt att förslag till ändringar i sjömansskatteförordningen kan föreläggas årets höstriktsdag.

Under återopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om översyn av nuvarande sjömansskatteförordning med beaktande av vad i motionen anförts samt om förslag till 1960 års höstriktsdag om sådana ändringar i förordningen vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 27 januari 1960

Gunnar Carlsson
i Göteborg

Johannes Antonsson

Ernst V. Staxäng

Olof Johansson
i Öckerö